

26. januar 2006

Bilag om WTO efter ministermødet i Hongkong¹

1. Doha Development Round

Doha-runden er en forhandlingsrunde på linie med Uruguay-runden inden for Verdenshandelsorganisationen WTO. Hovedsigtet er en liberalisering af verdenshandelen. Der forhandles især på tre hovedområder: Landbrug, industritold og tjenesteydelser. Rundens centrale aktører er USA, EU og de større udviklingslande som Brasilien, Indien og Kina

Siden forhandlingerne begyndte i 2001 er der kun sket beskedne fremskridt. Runden er derfor ikke afsluttet som forudset den 1. januar 2005. Selv om handelsrunder historisk set ofte har taget længere tid end forventet, er der næppe tvivl om, at Doha-runden er mere kompliceret end forgængerne under GATT. Det skyldes bl.a., at langt flere lande end tidligere deltager i forhandlingerne. WTO tæller i dag 149 medlemmer, hvoraf omkring 100 er udviklingslande. Desuden er rundens centrale emne, landbrug, politisk følsomt i kraft af sin kulturelle, økonomiske og udviklingsmæssige betydning.

Forhandlingerne om **industritold** er for de industrialiserede lande især et spørgsmål om åbning af de nye store vækstmarkeder i Asien og Latinamerika. Udviklingslandene har betonet sammenhængen med landbrugsforhandlingerne, hvor man ønsker beskæring af især EU og USA's landbrugsstøtte og toldsatser, før man er villig til for alvor at engagere sig vedrørende industritold.

Landbrugsforhandlingerne betragtes bl.a. derfor som nøglen til et resultat i Doha-runden. Det skyldes dels, at landbrug i modsætning til industri i OECD-landene fortsat er beskyttet bag høj told og støtteordninger, dels at hovedparten af verdens fattigste bor i udviklingslandenes landområder. De udviklede lande ønsker på **tjenesteydelsesområdet** primært adgang til vækstmarkedernes finansielle sektorer, søfartsområdet etc.

Ud over forhandlingerne om markedsadgang på de tre hovedområder er især to yderligere temaer fremtrædende i runden: Forbedring af WTO's regelsæt, herunder øget transparens og klarificering vedrørende anvendelse af defensive handelsinstrumenter som antidumping, samt rundens overordnede horisontale tema - udvikling - som er et generelt hensyn i alle dele af forhandlingerne.

2. Hvad står på spil?

Verdensbanken og IMF har beregnet, at afskaffelse af alle toldbarrierer for varehandel i verden vil betyde en global gevinst på 650 mia. USD på lang sigt. Ifølge Verdensbanken vil 62 pct. af gevinsterne ved fuld toldliberalisering komme fra landbrug, 14 pct. fra tekstiler og de resterende 24 pct. fra øvrige områder. En stor del af gevinsterne vil ligge i liberalisering af syd-syd handel. Verdensbanken har ligeledes beregnet, at et mere udviklingsvenligt internationalt handelssystem vil kunne reducere antallet af fattige med 8% i 2015,

¹ Dette bilag er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Bilaget er sendt til Globaliseringsrådet som faktuel baggrund for rådets drøftelser. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for bilaget.

svarende til ca. 140 mio. færre fattige, hvoraf ca. halvdelen vil være hjemmehørende i Afrika syd for Sahara.

For Danmarks vedkommende vil et positivt resultat af Doha-runden sikre bedre eksportmuligheder for danske industriprodukter og serviceydelser samt understøtte sammenhængen mellem regeringens handels- og bistandspolitik jf. den nye strategi for "Handel, Vækst og Udvikling". Der er således i den nye strategi større fokus på Afrika syd for Sahara, landbrugssektor-tiltag og bæredygtighed med henblik på at hjælpe udviklingslandene til varig fattigdomsreduktion og realisering af 2015-mål om bl.a. halvering af fattigdom.

4. Resultater fra ministermødet i Hongkong

Der var på ministermødet i Hongkong i december 2005 enighed om fortsat at forsøge at afslutte handelsrunden i 2006. Med henblik herpå vil der sandsynligvis skulle afholdes nyt ministermøde senest i juli 2006. Der bliver ikke nødvendigvis tale om en egentlig ministerkonference, men eventuelt et møde i WTO's hovedsæde i Genève med deltagelse af ministre fra centrale medlemslande. Spørgsmålet om tid og sted for næste ministermøde forventes fastlagt i WTO i nærmeste fremtid.

Det vigtigste enkeltresultat i Hongkong var beslutningen om at udfase alle former for eksportstøtte på landbrugsområdet senest i 2013. Et andet væsentligt resultat var en udviklingspakke til de fattigste udviklingslande, selv om særligt USA ikke kunne medvirke til 100 pct. told- og kvotefri adgang for disse lande. Med støtte fra især Pakistan og Sri Lanka medvirkede USA til at begrænse den øgede markedsadgang til 97 pct. af egne toldlinier, således at følsomme produktkategorier på især landbrugs- og tekstilområdet vil kunne friholdes. EU giver allerede i kraft af "Alt undtagen Våben" initiativet told- og kvotefri markedsadgang til alle de fattigste lande.

Der var ikke væsentlige fremskridt for så vidt angår de øvrige forhandlingsemner, herunder industritold og tjenesteydelser.

5. Status for de enkelte forhandlingsemner

Landbrug: Beslutningen om at udfase alle former for eksportstøtte senest i 2013 forudsætter parallel udfasning af både EU's eksportsubsidier og andre lignende eksportstøtteordninger fra USA, Australien m.fl., herunder visse kritiserede elementer i USA's fødevarerbistand. Ud over beslutningen om 2013-udfasning opfanger Hongkong-erklæringen de mindre fremskridt, der trods alt har været i forhandlingerne. Det blev besluttet, at de endelige rammer for den afsluttende forhandlingsfase om reduktion af told og forskellige former for landbrugsstøtte ("fulde modaliteter") skal aftales senest den 30. april 2006.

Industritold: Grundet ovennævnte sammenhæng mellem et resultat på landbrug og beskæring af toldsats på industrivarer stod det allerede forud for Hongkong klart, at der næppe ville komme et substantielt resultat. Det lykkedes kun delvist at nå til enighed om den metode, hvorefter toldsatsene skal beskæres. Som for landbrug slås det imidlertid fast, at fulde modaliteter skal på plads den 30. april 2006.

Tjenesteydelser: Der blev opnået enighed om i 2006 at forhandle videre med fremlæggelse af nye forbedrede markedsåbningstilbud senest den 31. juli 2006.

WTO's regelsæt (antidumping m.v.): Reelt ikke forhandlet i Hongkong.

Udviklingspakken: Et centralt element i pakken var ovennævnte spørgsmål om de fattigste udviklingslandes told- og kvotefri markedsadgang til de udviklede landes og de større udviklingslandes markeder. Både EU, USA og Japan gav derudover tilsagn om øget handelsteknisk bistand, men en række endelige tilsagn om øget finansiel støtte blev udskudt til juli 2006.

Et andet stort udviklingsemne var spørgsmålet om eliminering af subsidier til bomuldsproduktion. Spørgsmålet vedrører især USA, som yder 4 mia. USD i årlig støtte til 25.000 amerikanske bomuldsproducenter. Udviklingslandene, i denne sammenhæng især de vestafrikanske bomuldsproducerende lande, fik visse indrømmelser, men bomuld vil også fremover være et centralt spørgsmål i runden.

For eventuelle faktuelle spørgsmål: Thomas Lund-Sørensen, Kontorchef, Udenrigsministeriet, tlf. 33 92 14 35